

МЕХАНІЗМ ФІНАНСУВАННЯ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ З ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ: СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Н. В. Захарченко, к. е. н., доцент, nady76@mail.ru,

А. А. Швецова, магістр, Shvetsova1994@mail.ua,

Придніпровська державна академія будівництва та архітектури

Методологія дослідження. Методологічну основу дослідження складають принципи інституціонального аналізу, що дозволяють врахувати вплив правових та політичних чинників на економіку. У межах даного підходу застосовувалися методи: аналізу та синтезу – при визначенні способів фінансування політичних партій; порівняльного аналізу – для встановлення існуючих у ряді країн особливостей фінансування політичних партій; абстрагування – при визначенні зв'язків між характером фінансування політичних партій та ефективністю функціонування політичного ринку.

Результати. Показано, що у сучасному демократичному світі спостерігається тенденція до законодавчого регулювання процесу фінансування партій і виборчих кампаній. На основі аналізу європейської практики показано переваги державного фінансування політичних партій, що формуються за умови чіткого відмежування бізнесу від політики та суспільного контролю за надходженням пожертвувань на рахунки суб'єктів виборчого процесу.

Продемонстровано, що прийнятий законопроект № 2123а «Про внесення змін у деякі законодавчі акти України щодо запобігання та протидії політичній корупції», докорінно змінює умови ведення політики в країні, поступово наближаючи їх до традиційних в Європі практик. Визначено, що нові законодавчі норми, по-перше, збільшують роль держави як регулятора у системі політичних фінансів і завдяки цьому зменшують невизначеність на політичному ринку і, по-друге, створюють середовище більшої відкритості діяльності політичних партій та їх підзвітності суспільству.

Окреслено напрями імплементації Закону, головною з яких є заходи щодо скорочення статей витрат політичних партій через застосування загальноприйнятих європейських практик обмеження політичної реклами та механізмів непрямого державного фінансування партій.

Новизна. Розроблено механізм фінансування політичних партій, що базується на створенні необхідних передумов, а саме: підвищенні політичної активності суспільства шляхом чіткої звітності та обґрунтування державними органами здійснених заходів; встановленні адміністративної та кримінальної відповідальності за порушення порядку

надання або отримання внеску на користь партії, також порушення порядку фінансування політичних партій; законодавчо оформленому праві на щорічне фінансування статутної діяльності партій, які отримали хоча б 2% у загальнодержавному багатомандатному окрузі; розподілі фінансування між партіями пропорційно до кількості отриманих голосів.

Практична значущість. Запропонований механізм фінансування політичних партій дозволить створити в Україні більш сприятливі умови для підвищення ефективності функціонування політичного ринку та розвитку демократичних процесів.

Ключові слова: політичні партії, бюджетне фінансування політичних партій, субсидії держави політичним партіям, надходження фінансових ресурсів, аудит фінансової діяльності політичних партій.

Література

1. 400 миллионов из Госбюджета для украинских партий: кому сколько достанется? [електронний ресурс]: <http://www.facenews.ua>

400 millionov iz Gosbyudzheta dlya ukrainskih partiy: komu skolko dostanetsya? [400 millions from State budget for Ukrainian Parties: how many for whom deliver?] [elektronniy resurs]: <http://www.facenews.ua>

2. Рада ввела фінансування політичних партій за рахунок держбюджету [електронний ресурс] : <http://mignews.com.ua/politics/inukraine/7123453.html>

Rada vvela finansuvannya politychnykh partiy za rahunok derzhbiudzhetu [Rada import financing politic parties by State budget account] [Elektronniy resurs] : <http://mignews.com.ua/politics/inukraine/7123453.html>

3. Партійна каса: фінансування українських партій [Електронний ресурс]: <http://ua1.com.ua/publications/partyna-kasa-fnansuvannya-ukrainskih-party-1539.html>

Partlna kasa: fnansuvannya ukrayinskikh partiy [Party cash: financing Ukrainian parties] [elektronniy resurs] <http://ua1.com.ua/publications/partyna-kasa-fnansuvannya-ukrainskih-party-1539.html>

4. Закон про внесення змін у деякі законодавчі акти України про запобігання та протидію політичній корупції (№2123а) [електронний ресурс]: <http://ua1.com.ua/rus/publications/partynaya-kassa-finansirovanie-ukrainskih-partiy--1539.html>

Zakon pro vnesennia zmin u deiaki zakonodavchi akty Ukrainy pro zapobihannia ta protidiyu politychniy koruptsii (№2123a) [Law about incoming changes into some legislative Ukrainian Acts about politic corruption preventing] [Elektronniy resurs]: <http://ua1.com.ua/rus/publications/partynaya-kassa-finansirovanie-ukrainskih-partiy--1539.html>

5. Аналітика [Електронний ресурс]: <http://news.bigmir.net/ukraine/959044-Finansirovanie-partii-kakie-vozmojnosti-daet-obshchestvy-zakon>

Anallitika [Analytics] [Elektronniy resurs]: <http://news.bigmir.net/ukraine/959044-Finansirovanie-partii-kakie-vozmojnosti-daet-obshchestvy-zakon>

6. Фінансування партій: які можливості дає суспільству закон [електронний ресурс]: <http://antonovich-design.com.ua/news/733259/>

Finansuvannya partiy: yaki mozhlyvosti dae suspilstvu zakon [Parties financing: what ability gives law to society?] [Elektronniy resurs]: <http://antonovich-design.com.ua/news/733259/>

